

Rasinformation Dalmatiner

Dalmatiners ursprung och användning under århundraden

Ingen vet med säkerhet varifrån hundsläktets enda prickiga variant härstammar. En teori är att romerna, som redan på 1200-talet utvandrade från nordvästra Indien, har haft stor betydelse för rasens spridning. En sak är säker - dalmatinern är en mycket gammal ras. Vid norra Medelhavet vid den bergiga kroatiska kusten ligger Dalmatien, den region som dalmatinern kanske fått sitt namn från. I den nuvarande rasstandarden anges Kroatien som rasens hemland men före första världskriget fanns knappast några dalmatiner alls i Dalmatien, så det är inte fråga om någon inhemsk ras. England är det land som har haft det största inflytandet på rasens utveckling i modern tid och därför bör kallas rasens moderna hemland.

De flesta hundraser har haft specifika arbetsuppgifter som utvecklats under århundraden. Från mitten av 1700-talet och fram till början av vårt sekel användes dalmatinerhundar i England till att vakta i stall och för att eskortera diligenser och hästekipage. Duktiga vagns- och stallhundar, som lydigt följde med under resan, var en dekorativ statussymbol.

Dagens dalmatiner är en allsidig och sportig sällskaps- och familjehund som är energisk och aktiv utomhus utan att för den skull vara stressig eller överaktiv. Dalmatinern är en "allround" hund som kan utföra många olika typer av arbete. Det finns exempel på dalmatiner som har championat i lydnad, drag och viltspår, och som meriterat sig på agilitybanan eller på bruksprov. Dalmatiner har godkänts som räddningshundar och tjänstehundar i försvaret. Men de flesta dalmatiner fungerar först och främst som familje- och sällskapshundar. Dagliga promenader där hunden ges möjlighet att röra sig fritt utomhus, vardagslydnad, att umgås med familjen och inte vara ensam för långa dagar innebär ett gott hundliv för en dalmatiner. Dalmatinern har sällan utpräglad jaktinstinkt och håller sig gärna inom synhåll när den är lös under promenaden.

Rasens egenskaper

Dalmatinern är en medelstor hund där proportioner och symmetri tilldelas stor vikt. Den skall vara kraftig och muskulös utan att vara grov eller klumpig och den skall hellre vara något rektangulär än kvadratisk. Dalmatinerns uttryck är mycket viktigt. Det skall vara vakert och intelligent och det skall synas att det är en alert och uppmärksam hund. Rasen skall utstråla styrka och uthållighet och det taktfasta, vägvinnande steget, där man tydligt ser svikten och fjädringen ger dalmatinern de så typiska och eftersträlvansvärda rörelserna. Dalmatinern är en relativt frisk och sund hund som kan vara pigg och lekfull ända upp till 12 - 14 års ålder. Dalmatinern är känd för att skratta när den blir glad! Dess teckning är unik. Fläckarna skall vara runda och väl avgränsade och kan vara antingen bruna eller svarta. En dalmatiner kan ha få fläckar, en annan många, det spelar ingen större roll, huvudsaken är att teckningen ger ett prickigt intryck.

En frisk ras men dövhet förekommer

Dalmatinern är i stort sett en frisk ras utan större problem med rasbundna ärftliga sjukdomar. Rasen har en mutation som gör att halten av urinsyra är förhöjd i blod och urin. Hög urinsyra är en riskfaktor för bildande av kristaller och njursten. Dövhet förekommer i rasen. Den som funderar på att skaffa en dalmatiner gör därför klokt i att vända sig till en uppfödare som är medveten om problemet och som vet hur valparna skall hörselestas. Valpar testas dels med uppfödarmetoden, dels med BAER test som utförs av veterinär. BAER undersökning kan särskilja bilateralt från unilateralt hörande hundar. Detta kan inte göras med uppfödarmetoden.

Rasens specialklubb, Svenska Dalmatinersällskapet (SDS) bildades 1962. Medlemstidningen "Dalmatiner Kuriren" utkommer fyra gånger om året. SDS anordnar utställningar, regionala aktiviteter för dalmatinerägare, erbjuder valphänvisning och informerar om vuxna dalmatiner som behöver nytt hem. Mer information om SDS och hur man blir medlem finns på föreningens hemsida www.dalmatiner.nu.

Road Trial - häst och hund, bara för dalmatiner!

Juvelen i kronan när det gäller dalmatiner och den enda formen av hundsport som är exklusiv för rasen är Road Trial. Road Trial startade i USA på 1930 talet av en liten skara entusiaster som ville återuppliva dalmatinernas gamla användning som vagnshund. Idag hålls prov i Road Trial för dalmatiner i USA, Canada och England. Emellertid har man för att förenkla träning och tävling infört möjligheten att istället för häst och vagn använda häst och ryttare. Road Trial har två moment - en lydnadsdel där föraren till häst skall visa prov på hundens lydnad. Hunden skall följa hästen i hasorna eller strax bakom, den får inte springa okontrollerat fram och tillbaka eller uppehålla sig framför hästen, den skall kunna läggas eller sättas på kommando vid stillastående, och ekipaget skall kunna passera en störning utan att hunden läm-nar sin position. Hunden skall också kunna följa häst och ryttare i en tempo-ökning (en rask galopp). Till lydnaden kommer ett uthållighetsprov där häst och ryttare och hund skall avverka en terrängbana på ett par mil. Häst och hund undersöks av veterinär före och efter uthållighetsprovet. Ett ekipage kan bestå av en dalmatiner eller flera. Svenska Dalmatinersällskapet anordnade Sveriges första prov i Road Trial för dalmatiner i september 2005.

På grund av bristande intresse för organiserad road trial en tynande tillvaro idag. Glädjande nog finns många hästägare bland dalmatinerägare. Och här fyller dalmatinern fint sin gamla funktion som stallkompis och sällskap vid ridturer och hästaktiviter.